

Monumentnummer*: 528861

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 21
F 033 421 77 99
E info@cultureelerfgoed.nl

Status: rijksmonument
Inschrijving register*: 14 februari 2006
Kadaster deel/nr: 82865/46

Complexnummer

528855

Complexnaam

Sonsbeek

*Woonplaats**

Arnhem

*Gemeente**

Arnhem

*Provincie**

Gelderland

*Straat**

Zijpendaalseweg

*Nr**

24

*Toev.**

*Postcode**

6814 CL

*Woonplaats**

Arnhem

Situering

Locatie

*Kadastrale gemeente**

Arnhem

*Sectie**

N

*Kad. object**

Appartement

Grondperceel

7357

*Rijksmonumentomschrijving***

Omschrijving

WITTE WATERMOLEN of Bloemenbleekmolen, gelegen aan de rand van het park Sonsbeek aan de St. Jansbeek. Het complex bestaat uit de eigenlijke korenmolen met molenaarswoning en de grote landbouwschuur die sedert 1983 dienst doet als bezoekerscentrum (zie hiervoor onderdeel 7).

De Witte Molen zou omstreeks 1480 zijn gebouwd. Dit gebouw bleef ondanks wijzigingen in de 18de en 19de eeuw in vrij complete staat bewaard met 16de- en 18de-eeuwse vensters, een vroeg 16de-eeuwse kapconstructie, een deels 18de-eeuws gangwerk en 18de-eeuwse aanbouw en een doorrijpoort en waterdoorlaat/sluisje. Een groot aantal vensters bezit nog de typische 16de-eeuwse boogafsluitingen. In de late 17de- of 18de eeuw werden de vensters gemoderniseerd. In de 18de eeuw werd bovendien een kleinere aanbouw tegen de noordoostelijke zijgevel geplaatst ter vergroting van het woonhuis. De twee bouwdelen liggen beide onder zadeldak tussen tuitgevels met vlechtingen. Tegen de zuidwestgevel (linkerzijde) van het hoofdblok sluit een korfboogvormige doorgang onder lessenaardak aan. Het molenrad bevindt zich aan de achterzijde van het hoofdgebouw. Het baksteenwerk van de gevels is witgeschilderd.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

De voorgevel van het hoofdgebouw is asymmetrisch van indeling. Rechts toegang met bovenlicht, twee roedevensters met half halverwege en onderluiken. Getoogd kelderlicht links. Op de verdieping drie vensters van verschillend formaat met luiken. Klein licht en sieranker in de geveltop. De linkerzijgevel (in de doorgang) heeft een 18de-eeuwse venster met roedeverdeling, een smalle toegang en een brede toegang onder korfboog naar de maalderij. In de achtergevel van het hoofdblok drie identieke vensters met roedeverdeling en luiken. Op de verdiepingen getoogde vensters en blindnissen. Staafankers en dichtgezette duivengaten.

In de voorgevel van de 18de-eeuwse aanbouw drie roedevensters met (onder)luiken en staafankers. Rechterzijgevel met ingang en vensters van verschillend formaat. Achtergevel met roedevensters met luik en rond licht in geveltop. Staafankers. In het inwendige van het hoofdgebouw bevindt zich een smalle kelder met tongewelf, toegankelijk vanuit de maalderij. De maalderij is met een enkelvoudige balklaag op consoles overdekt. Kaarsnis in zuidwestwand. Houten 18de-eeuws gangwerk. Dit deel heeft een vroeg 16de-eeuwse eiken kapconstructie.

Aan de kant van de St. Jansbeek een houten goot waardoor het water wordt geleid dat met kracht op het rad valt.

Waardering

De WITTE WATERMOLEN behorend tot de historische buitenplaats Sonsbeek is van algemeen cultuurhistorisch en stedenbouwkundig belang:

- wegens de ouderdom;
- wegens de ontstaansgeschiedenis;
- wegens het gebruikte materiaal;
- wegens de houtconstructie;
- wegens de functie;
- wegens het belang voor de geschiedenis en de ontwikkeling van de buitenplaats;
- als vroeg historisch industrieel complex;
- wegens de markante ligging aan de St. Jansbeek aan de rand van het park;
- wegens de samenhang met de overige onderdelen van de buitenplaats.

Hoofdcategorie

Kastelen, landhuizen en parken

Subcategorie

Bijgebouwen kastelen enz.

Functie

Bijgebouw